

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Plenárisülés-dokumentum

27.4.2015

B8-0390/2015

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a B8-0115/2015. és B8-0116/2015. számú szóbeli választ igénylő kérdésekhez

az eljárási szabályzat 128. cikkének (5) bekezdése alapján

kulturális helyszínek ISIS/Dáís általi lerombolásáról
(2015/2649(RSP))

Isabella Adinolfi, Robert Jarosław Iwaszkiewicz
az EFDD képviselőcsoport nevében

RE\1059405HU.doc

PE555.164v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

B8-0390/2015

**az Európai Parlament állásfoglalása kulturális helyszínek ISIS/Dáis általi lerombolásáról
(2015/2649(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Irakban és Szíriában, különösen az Iszlám Állammal összefüggésben kialakult humanitárius válságról szóló, 2015. február 12-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az ISIS/Dáis által a közelmúltban a Közel-Keleten, elsősorban az asszírok ellen végrehajtott támadásokról és emberrablásokról szóló, 2015. március 12-i állásfoglalására²,
- tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és a Bizottság „A Szíriára és Irakra, valamint a Dáis jelentette veszélyre vonatkozó uniós regionális stratégia elemei” című, 2015. február 6-i közös nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Unió és az Arab Államok Ligája közötti 2014. június 10–11-én tartott harmadik külügyminiszteri találkozón kiadott nyilatkozatra,
- tekintettel az egyetértési megállapodás 2015. január 19-i aláírására, amely megállapodást az Európai Unió képviselőjében Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, illetve az Arab Államok Ligája képviselőjében Nabíl el-Arabi, az Arab Államok Ligájának főtíkára írt alá,
- tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő) Irakról és Szíriáról szóló nyilatkozataira,
- tekintettel a Külügyek Tanácsának az Unió szíriai és iraki regionális stratégiájáról, valamint az ISIS/Dáis jelentette fenyegetésről szóló, 2015. március 16-i következtetéseire,
- tekintettel az Irakról szóló 1210/2003 tanácsi rendeletre és a Szíriáról szóló 1332/2013 tanácsi rendeletre,
- tekintettel a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló 2008/841/IB tanácsi kerethatározatra,
- tekintettel a kulturális javak területén illetékes bűnüldözési hatóságok és szakértők informális hálózatának (EU CULTNET) létrehozásáról szóló, 2012. októberi tanácsi állásfoglalásra,

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0040.

² Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0071.

- tekintettel a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló, 1954. évi hágai UNESCO-egyezményre, valamint annak 1954. évi első és 1999. évi második jegyzőkönyvére,
 - tekintettel a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970-ben Párizsban elfogadott UNESCO-egyezményre,
 - tekintettel a világ kulturális és természeti örökségéről szóló, 1972-ben Párizsban elfogadott UNESCO-egyezményre,
 - tekintettel az 1972-es UNESCO Világörökség Egyezmény végrehajtására vonatkozó, rendszeresen felülvizsgált operatív iránymutatásokra,
 - tekintettel a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló, 2003. október 17-i UNESCO-egyezményre,
 - tekintettel a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005-ben Párizsban elfogadott UNESCO-egyezményre,
 - tekintettel az ENSZ 1981-ben elfogadott, a valláson vagy meggyőződésen alapuló intolerancia és megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséről szóló nyilatkozatára,
 - tekintettel a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatásokra
 - tekintettel az ENSZ 1992-ben elfogadott, a nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló nyilatkozatára,
 - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2161, 2170, 2178 sz. (2014) és 2199 sz. (2015) határozataira,
 - tekintettel az ENSZ-főtitkárnak az iraki kulturális helyszínek folyamatos lerombolásáról szóló, 2015. március 8-i nyilatkozatára,
 - tekintettel az UNESCO főigazgatójának és az Iszlám Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezet (ISESCO) főigazgatójának a Hatra ősi város ISIS/Dáís általi lerombolásáról szóló, 2015. március 7-i közös nyilatkozatára,
 - tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, a szíriai és iraki kulturális helyszínek ISIS/Dáís általi lerombolásáról szóló szóbeli választ igénylő kérdésekre (O-000031/2015 – B8-0115/2015 és O-000032/2015 – B8-0116/2015),
 - tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az ISIS/Dáís által elkövetett terrortámadások elterjedésének kezdete óta a súlyos emberi jogi jogsértéseken kívül – amelyek számos emberi áldozattal jártak az ezzel járó humanitárius válság és a kisebbségek üldözése mellett – a kulturális örökség szándékos

fosztogatás és rombolás célpontja lett;

- B. mivel az ISIS/Dáís határokon átnyúló jelenség, amely közvetlenül érint több szuverén államot, ugyanakkor veszélyt jelent a tágabb régió, az Európai Unió és a nemzetközi közösség egésze számára;
- C. mivel valamennyi szomszédos ország proaktív együttműködése alapvető fontosságú annak érdekében, hogy megakadályozzák az ISIS/Dáís előrenyomulását a területükön, ugyanakkor segítsék az ENSZ által vezetett koordinációs rendszereket a terrorista szervezetekből eredő valamennyi kapcsolódó probléma kezelésében;
- D. mivel az ISIS/Dáís nemzetközi terrorista hálózat része, és erősítést kap a nemzetközi szervezett bűnözéstől és számos arab, afrikai és ázsiai ország hasonló gondolkodású szervezeteitől érkező támogatás révén;
- E. mivel az elmúlt hónapokban az ISIS/Dáís szövetségesei brutális módon felbecsülhetetlen értékű kulturális javakat semmisítettek meg a moszuli (Irak) Ninive Múzeumban, amely a második legfontosabb iraki múzeumnak számít;
- F. mivel az ISIS/Dáís által elkövetett terrorista támadások nemrégiben azt eredményezték, hogy lerombolták a Muhszin imám, Vaisz szultán, Omajjád és al-Fátih temetkezési mecseteket (Irak), és elrabolták Idrisz an-Nuajmi sejket és három másik polgári személyt, akik megkísérelték megállítani a műveletet;
- G. mivel az ISIS/Dáís terroristái ledózerolták az ősi asszír várost, Nimrudot (Irak);
- H. mivel a szíriai antikvitások osztálya által 2015. február 17-én közzétett jelentés szerint a Szíriával szomszédos országokból érkező, de az ISIS/Dáís vezetése alatt működő bűnözők fegyveres csoportjai rendszeres fosztogatásokat követtek el két ismert régészeti lelőhelyen, Mariban és Dura-Európoszban az Eufrátész középső része mellett;
- I. mivel még az ISIL/Dáís terjeszkedése előtt szíriai kormány katonai erők hatalmas bombázása olyan felbecsülhetetlen értékű kulturális javak lerombolását okozta, mint például Apamea (Hama), Palmüra (Homsz), a monumentális görög-római és perzsa ókori helyszín, a Crac des Chevaliers világörökségi helyszín (Homsz), a Kalaat al-Mudík erőd ókori romjai (Hama), valamint a legutóbb Aleppo óvárosa;
- J. mivel 2012 márciusában az UNESCO felszólította a szíriai hatóságokat, hogy „tartsák be az általuk aláírt nemzetközi egyezményeket, különösen a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelméről szóló 1954. évi egyezményt, a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló egyezményt (1970), valamint az 1972-es Világörökség Egyezményt”, emlékeztetve őket arra, hogy kötelességük biztosítani a kulturális örökség védelmét;
- K. mivel 2015. március 7-én hivatalos források arról számoltak be, hogy Hatra ősi városában (Irak) az UNESCO világörökségi listáján szereplő számos szobrot és maszkot pusztítottak el az ISIS/Dáís kalapácsokkal és kalasnyikovokkal felfegyverzett terroristái;

- L. mivel az ISIS/Dáís arra irányuló szándékos kampányát, hogy elpusztítsa a kulturális örökséget – és ez terrorista propagandájának egyik alapkövét képezi – az UNESCO olyan „kulturális tisztogatásnak” nevezte, amelynek célja minden olyan vallási és hitközösség felszámolása, amely az iszlámot nem az ő általa vélt értelmezésben gyakorolja, és ezt a vallásgyakorlás, az emlékezet és a tanulás fizikai és kézzelfogható helyei, illetve a kultúra hagyományokhoz és meggyőződésekhez hasonló kézzelfoghatatlan kifejeződései ellen elkövetett szándékos támadások révén valósítja meg;
- M. mivel 2014 végéig az ISIS/Dáís lebombázta a híres középkori várost, Tal Afart (Irak), és az erőd falazatában látható, fényképes bizonyítékkal alátámasztott sérüléseken kívül úgy tűnik, hogy ugyanezeknél a romoknál illegális ásatások is folyamatban vannak;
- N. mivel az ISIS/Dáís illegális ásatásokat végez egyéb elfoglalt területeken, és Európában jelenleg is zajlik a többek között világörökségi helyszínekről származó kulturális javak illegális kereskedelme, mert az ISIS/Dáíst olyan szervezett bűnözői hálózatok segítik, amelyek azzal a céllal csempészik ezeket a javakat, hogy különböző európai piacokon tisztára mossák őket;
- O. mivel a jelenlegi nemzeti és nemzetközi mechanizmusok nem megfelelően felszereltek vagy támogatottak ahhoz, hogy megakadályozzák a kulturális javak tiltott kereskedelmét, amely mára a kábítószer- és a fegyverkereskedelem után a harmadik legnagyobb mértékű illegális kereskedelem;
- P. mivel a kulturális örökség elpusztítására irányuló bizonyos cselekményeket egyes körülmények között emberiség elleni bűncselekménynek minősítettek, különösen abban az esetben, ha vallási vagy etnikai csoportok tagjai ellen irányulnak és a Nemzetközi Büntetőbíróság Statútuma 7. cikke (1) bekezdésének h) pontja szerinti üldözés büntettének;
- Q. mivel annak ellenére, hogy a Tanács elfogadott két rendeletet, mégpedig az Irakról szóló 1210/2003 és a Szíriáról szóló 1332/2013 rendeletet, amelyek tiltják a két országból származó kulturális javak behozatalát, nagyszámú szíriai és iraki műkincset lopnak el és csempésznek még mindig be illegálisan Európába;
- R. mivel a közös történelem és hagyomány e szimbólumainak lerombolása következtében állandósulhat a felek közötti gyűlölködés és harag, ami az úgynevezett „damnatio memoriae” jelenséghez vezethet;
- S. mivel 2012 októberében egy tanácsi állásfoglalás létrehozta a kulturális javak területén illetékes bűnüldözési hatóságok és szakértők informális hálózatát (EU CULTNET), amelynek fő célja, hogy javítsa a kulturális javak tiltott kereskedelmének megakadályozásával kapcsolatos információcserét, valamint hogy segítsen azonosítani és megosztani az információkat a tiltott kereskedelemben való részvétellel gyanúsítható bűnözői hálózatokról;
- T. mivel a még érintetlen kulturális örökség védelme mellett a megrongált kulturális örökség megfelelő helyreállítására irányuló tevékenységek stratégiai jelentőséggel bírnak és döntő szerepet játszanak a társadalmi kohézió, a jövőbeli talpraállás és az érintett közösségek közötti megbékélés tekintetében;

- U. mivel az ISIS/Dáís által érintett vagy fenyegetett régiókban a tartós béke és stabilitás, és következésképpen a kulturális örökség megfelelő védelme szorosan kapcsolódik a sokféleség teljes körű tiszteletben tartásához, illetve annak biztosításához, hogy az oktatás és az alapvető társadalmi-gazdasági feltételek mindenki számára elérhetőek legyenek, a nemzetközi emberi jogi előírások teljes mértékben való betartása mellett;
- V. mivel az Európai Unió azt javasolta, hogy az uniós költségvetésből fordítsanak 1 milliárd eurót egy támogatási csomagra, hogy erőteljes kollektív válaszadás szülessen az Unió szíriai és iraki regionális stratégiájának végrehajtására, valamint az ISIS/Dáís jelentette fenyegetésre;
1. határozottan elítéli a kulturális, régészeti és vallási helyszínek és javak szándékos lerombolását Szíriában, Irakban és minden más olyan területeken, amely terrorcselekmények célpontja;
 2. hangsúlyozza, hogy a kulturális örökség ISIS/Dáís általi szándékos lerombolása szándékosan azt célozza, hogy eltörölje az e terrorista szervezet által érintett vagy fenyegetett területek közös történelmét, továbbá azt, hogy megakadályozzák a különböző közösségek már több évtizede létező békés egymás mellett élését;
 3. emlékeztet arra, hogy a fosztogatásból származó kulturális javak illegális kereskedelme az ISIS/Dáís egyik legfontosabb finanszírozási forrása, és megerősíti a terrorista támadások szervezésére és végrehajtására vonatkozó műveleti képességét;
 4. hangsúlyozza, hogy a kulturális, vallási vagy történelmi műemlékek és tárgyak elpusztítására irányuló ilyen cselekmények és a kulturális javak illegális kereskedelme nem újkeletűek, nem kizárólag az ISIS/Dáís követi el őket, és nem korlátozódnak Irakra és Szíriára, továbbá azt, hogy az UNESCO szerint a kulturális örökség a közösségek, csoportok és egyének kulturális identitásának, valamint a társadalmi kohézióknak fontos alkotóeleme, ezért annak szándékos elpusztítása az emberi méltóságra és az emberi jogokra káros következményekkel járhat;
 5. emlékeztet arra, hogy a szíriai hatóságok, a Szabad Szíriai Hadsereg (FSA) és a konfliktusban részt vevő többi csoport a szíriai polgárháború kezdetétől fogva közvetlenül felelősek a kulturális javak lerombolásáért, amit a szíriai kulturális örökségben okozott károkról szóló UNOSAT-jelentés is tanúsít, amely a kulturális örökségi helyszínek Szíriában jelenleg zajló tömeges elpusztítását és károsítását dokumentálja;
 6. felhívja a tagállamokat, hogy teljes mértékben tartsák be az ENSZ Biztonsági Tanácsának valamennyi vonatkozó határozatát, nevezetesen azáltal, hogy megtesznek minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy megtiltsák a jogellenesen elszállított, régészeti, kulturális, történelmi és vallási jelentőséggel bíró kulturális javak határokon átnyúló kereskedelmét, ugyanakkor kérik ezek visszaszolgáltatását azoknak az országoknak, amelyekhez tartoznak;
 7. felhívja a tagállamokat és az Európai Uniót, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsának állásfoglalásaiban vállaltak szerint fokozzák a kapacitásépítést az ISIS/Dáís által érintett vagy veszélyeztetett régiókban, különösen a határellenőrzések és a biztonságkezelés

tekintetében, beleértve a fegyverek és a robbanóanyagnyomok felderítését;

8. meggyőződése, hogy a kulturális javak illegális kereskedelme és csempészete – amennyiben nem kezelik megfelelően – konkrétan veszélyeztetheti az EU regionális stratégiájának és más nemzetközi és regionális partnerek által abból a célból elfogadott valamennyi kapcsolódó intézkedésnek a hatékony végrehajtását, hogy a lehető leghamarabb tartós békét, stabilitást és biztonságot valósítsanak meg az ISIS/Dáís által megszállt vagy fenyegetett valamennyi régióban;
9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy segítsék elő a jobb regionális együttműködést, ugyanakkor egészítsék ki a nemzetközi közösségnek az arra irányuló erőfeszítéseit, hogy küzdelmet folytasson a kulturális örökség szándékos lerombolására irányuló terrorista tevékenységek ellen, annak érdekében, hogy megakadályozza a tovagyrúzó hatásokat az ISIL/Dáís szervezettel szomszédos országokban;
10. felhívja a tagállamokat, hogy hatékonyabban használják ki az Interpol ellopott műalkotásokat tartalmazó különleges adatbázisát, valamint hogy működjenek együtt az Interpolnak a kulturális javak illegális kereskedelme elleni küzdelemre szakosodott különleges egységével;
11. felhívja az Európai Tanácsot, hogy erősítse meg az a folyamatban lévő vizsgálatokat és a kulturális javakkal folytatott tiltott kereskedelemmel kapcsolatos információk cseréjét támogató Europol egységeket, melyek tevékenysége a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló 2008/841/IB kerethatározatban foglalt horizontális uniós kezdeményezések körébe tartozik;
12. ösztönzi a Bizottságot, hogy dolgozzon ki összehangolt megközelítést a kulturális javak illegális kereskedelme vonatkozásában, szoros együttműködésben az UNESCO-val és más olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az ICOM (Múzeumok Nemzetközi Tanácsa), az ICOM Kék Pajzs Nemzetközi Bizottsága (ICBS), a Nemzetközi Levéltári Tanács (ICA), az Interpol és a WCO (Vámügyi Világszervezet);
13. felhívja az Európai Uniót, hogy tegye meg a szükséges lépéseket az UNESCO-val és a Nemzetközi Büntetőbírósággal együttműködve annak érdekében, hogy az emberiség elleni bűncselekmény nemzetközi jogi kategóriáját kiterjesszék az emberiség kulturális örökségének szándékosan elpusztítására irányuló cselekményekre;
14. kéri, hogy az EU továbbra is dokumentálja a háborús bűnöket és az emberiség elleni bűncselekményeket, többek között a kulturális örökség szándékos lerombolását, az esetleges későbbi büntetőjogi felelősségre vonás támogatása érdekében;
15. ösztönzi a tisztességes bűnügyi nyomozásokat és igazságügyi együttműködést annak érdekében, hogy azonosítani lehessen a Szíriában, Irakban és a tágabb értelemben vett közel-keleti és észak-afrikai régiókban található, az egész emberiség kulturális örökségéhez tartozó kulturális javakkal való tiltott kereskedelemért és a kulturális örökség károsításáért vagy megsemmisítéséért felelős csoportokat;
16. felhívja az Uniót, a tagállamokat és a nemzetközi közösség egészét, többek között a közel-keleti regionális partnereket, hogy koordinálják és célzottan alkalmazzák a

legmegfelelőbb stratégiákat a legkiszolgáltatottabb kulturális javak védelmének fokozása érdekében;

17. hangsúlyozza, hogy sürgősen meg kell erősíteni azokat a kezdeményezéseket, amelyek célja a fegyverek beszerzési csatornáinak megbontása, valamennyi finanszírozási forrás azonosítása és leállítása, valamint az online propaganda terrorista szervezetek, többek között az ISIS/Dáís támogatására való illegális felhasználásának megakadályozása;
18. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben a nemzetközi jogot, az emberi jogokat és a jogállamiságot az ISIS/Dáís által érintett vagy fenyegetett régiók helyzetének stabilizálása során; úgy véli, hogy az erőszak alkalmazása nem jelent megoldást a terrorizmus általi fenyegetettségre;
19. határozottan úgy véli, hogy a befogadó és közösségekre összpontosító politikai megoldások, melyek a szegénység és a társadalmi egyenlőtlenségek felszámolására, a mindenki számára elérhető oktatásra és a kölcsönös megértés elősegítésére irányulnak, kulcsszerepet játszanak bármely olyan európai vagy nemzetközi stratégiában, melyek célja az érintett régiók tartós békéjének és stabilitásának biztosítása az érintett társadalmak etnikai, vallási és felekezeti sokszínűségének megőrzése mellett;
20. felhívja az Európai Uniót, hogy védje meg a Szíriának és Iraknak nyújtott 1 milliárd euró összegű támogatási csomaghoz fűződő pénzügyi érdekeit, és hozzon meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy megakadályozza a csalás, szabálytalanság vagy korrupció minden formáját, különösen a kiadások jellegének és következetességének, valamint a vonatkozó dokumentációnak és információknak az előzetes és utólagos ellenőrzése révén;
21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Unió emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Közgyűlésének, az UNESCO főigazgatójának, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Szíriai Forradalmi és Ellenzéki Erők Nemzeti Koalíciójának, valamint Irak kormányának és parlamentjének.